

la contra | ENRIC RAMIONET

Senyeres damunt el Cantàbric

El País Basc, aquest dies de Setmana Santa, vessa catalanitat

A una banda la cèlebre platja donostiarra amb forma de petxina i a l'altra l'amplíssim blau gris metal·litzat del cantàbric i aquí, sobrevolant el paisatge, una meravellosa casa de turisme rural plena de catalans. Tan còmodament plena que fins i tot de la finestra d'una habitació ocupada per uns clients joves i passionals hi penja una estelada. I és que el País Basc, aquests dies de Setmana Santa, vessa catalanitat. En Patxi, el mestre d'Ikastola que complementa el seu sou amb l'explotació d'aquest establiment, comenta que quasi sempre és així, que els catalans, aquesta gent discreta i continguda que quan coincideix amb compatriotes sembla que s'esforci per dissimular-ho i ni envesteixen plegats el cant de la senyera, ni alcen un tres de vuit amb folre i manilles, aquests éssers d'entrada una mica distants i enigmàtics, són els seus clients principals. És natural que un país amb tants de verds i blaus, i amb tantes combinacions encertades d'un i altre color, convoqui mirades i no és difícil endevinar les raons per les quals en l'actualitat predominen les d'una procedència concreta. Ho sento, no dispo- so d'estadístiques per bastir la meua teoria damunt fonaments científics i sé que, a més, estic generalitzant amb una certa imprudència, però sembla evident que d'uns anys ençà, i sobretot des de l'Estatut ençà, amb les controvèrsies de la seva dilatada i frustrant discussió, no tots els llocs i llogarrets atractius de la pell de brau ens són propicis. Ja sabem que arreu el client és el client i que en general es mantenen les formes, però també que cada vegada és més corrent que alguns catalans retornin de les seves expedicions terres endins amb la pressió més alta. Aquí no, al País Basc hi plou molt però per a nosaltres el clima és benigne. Al Museu de la Pau de Gernika, per exemple, diuen que quasi un 60% dels visitants de la Península són catalans. Però, segons en Patxi, si tres quartes parts de la seva clientela ho és, no és únicament perquè entre aquestes muntanyes nosaltres ens estalviem angúnies, sinó també perquè molta gent de les Espanyes pensa que a Euskadi cal venir-hi amb armilla an-

Turistes catalans en una casa de turisme rural al País Basc.

tibales. Sant Sebastià té una llarguíssima història turística. En vista d'aquests horitzons, des d'Isabel II i durant molts anys, hi va estiujar la Cort espanyola, i fins a aquest litoral, a l'estiu, fugint de les arideses centrals, arribava la petita burgesia aragonesa i castellana de manera massiva fins que els atemptats i l'agitació política dels primers temps de la transició el van convertir, a molts ulls, en un territori salvatge. Aquí, ara, el visitant se sent segur, còmode i atès amb molta hospitalitat, i no són tòpics sinó, probablement, els efectes d'un esforç addicional per combatre els prejudicis que la gent d'aquestes terres sospita que s'han escampat pel món. Ermua, Hernani, Lizarra, Aralar, Itxaurron-

do, Estella, aquí els noms evocuen un conflicte polític que tot i ser tràgic, sovint molt cruel i a vegades desesperant, s'ha magnificat i utilitzat mesquinament. S'ha convertit en un dels trets identitaris del nacionalisme espanyol i, prescindint dels seus efectes reals, s'ha situat en l'eix de la feroç lluita pel poder a Madrid. Els lectors d'alguns diaris i els sintonitzadors de ja saben quines freqüències difícilment poden transitar sota aquests cels espectaculars sense notar com els tremolen les cames o se'ls arrufen les celles. Per a nosaltres, en canvi, un paradís més amable que mai, i és que poques coses creen tantes complicitats com un bon enemic comú.

la columna | JOSEP M.FONALLERAS

Miracle pasqual

Hi ha il·luminacions, dissabtes pasquals que anuncien una resurrecció. Vénen de manera casual, sense explicacions, sense anuncis. Quan et penses que tot s'acaba, en un divendres de passió, en una hora en què el cel s'esquinça, arriba l'instant d'una eclosió gràcies a l'esclat de la paraula. No cal que el dia estigui marcat pel calendari litúrgic. Aquesta pasqua apareix en el moment més impen- sat. La vaig viure fa uns dies, a Banyoles, al Pla de l'Estany. La biblioteca pública hi organitzava una ruta literària a través dels carrers, les places, els monuments de la vila. Estava coordinada per Miquel Torrent i incloïa textos d'autors locals i d'altres escriptors que han parlat del Monestir, de la plaça Major, de l'Estany, dels Turers, del Museu Darder. El matí era plujós. Amenaçava tempesta. Hi havia paraigües a punt, però a la fi es va mantenir una certa calma que va permetre el recorregut.

Els parlo d'un dia a Banyoles (que es repetirà, em sembla, cada dissabte d'abril), però es podria referir a qualsevol altra ciutat. És cert que hi ha altres rutes, convocades per reunir turistes que vulguin visitar els escenaris coneguts gràcies a la ficció, però conec poques iniciatives tan altruistes, tan equilibrades, tan poc deutores d'una sola obra com aquesta que els dic. En un món que molt sovint és caòtic, sense sentit, els tastos de prosa o de poesia que s'escampen aquests dies a Banyoles són una alenada de civilització. La literatura segurament serveix per això. Per introduir una mica de raó, de sentiment, de coneixement. Caminant per Banyoles, el visitant pot descobrir racons bellíssims, pot evocar escenaris de la seva infantesa o simplement pot abellir el passeig amb paraules que l'ompliran de sentit. En qualsevol cas, el que la biblioteca aconsegueix és donar a la lletra escrita una transcendència que s'allunya dels fastos i que va a habitar directament al cor de qui la rep, una república íntima que és alhora solidària i compartida. Un miracle pasqual.

PUBLICITAT

NOVETAT! **Stein**

PIQUADRO ITALY

11306082689V

papeteria copisteria

Pompeu Fatjó, 11 - 972 303 944 - Múrcia, 11 - 972 313 561
 Av. Lluís Pellicer, 38 - 972 310 982 - GIRONA

PUBLICITAT

t'ajudem a reciclar

www.calrei.com

103004-688023U

cal rei
coses de casa

Moble metàl·lic amb 2, 3 o 4 contenidors a l'interior
 Vegeu-lo al Carrer Nou de GIRONA / tel. 972 200178
 i al Passeig del Mar de SANT ANTONI / tel. 972 651876

PUBLICITAT

Restauracions i Neteges

972 17 23 53

GIRONA ALTA I BAIXA PRESSIO

MICROSORREIG DE FERRO

www.bristol2000.com

PUBLICITAT

OBRES D'ESTRUCTURES TANCAMENTS

FERRO ALUMINI I PVC

O'METAL

© 972 47 61 27

www.ommetal.es

C/ Llevant, 7. Pol. Ind. Mas Lluçà
 FORNELLS DE LA SELVA

12264-617728